

Väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise miinimumnõuded (VTK nõuded)

Väetiste ja taimekaitsevahendite miinimumnõuded (VTK) on oma olemuselt täiendavad nõuetele vastavuse (CC) nõuded, mida peavad nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 51 kohaselt kogu majandusüksuses 2009. aastast täitma kõik põllumajandusliku keskkonnatoetuse (PKT) taotlejad. Seega kohaldatakse nõudeid:

- keskkonnasõbraliku majandamise
- mahepõllumajandusliku tootmise
- poolloodusliku koosluse hooldamise
- kohalikku sorti taimede kasvatamise
- ohustatud tõugu looma pidamise toetuse puhul.

Kui PKT taotleja taotleb lisaks ka teisi MAKi 2. telje toetusi, vähendatakse VTK nõuete rikkumisel ka neid toetusi.

VTK nõuete alus on sätestatud komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006 lisa 2 punktis 5.3.2.1. Väetisenõuete puhul peavad PKT taotlejad täitma nitraadidirektiivi nõudeid ka väljapool nitraaditundlike alasid (kohustuslike majandamisnõuetena kohaldub nitraadidirektiiv vaid nitraaditundlikul alal). Taimekaitsevahenditega seotud nõuded peavad muu hulgas sisaldama nõuet, et toodete kasutamiseks oleks luba ja et koolituskohustus oleks täidetud, ohutu hoidmise nõudeid, pestitsiididega töötlemise seadmete kontrolli ja vee ja muude tundlike kohtade läheduses pestitsiidide kasutamist käsitlevaid eeskirju nagu on kehtestatud siseriiklikes õigusaktides.

VTK nõuete kehtestamise üldine ideoloogia seisneb selles, et keskkonnanõuded, mida kõik põllumajandustootjad peavad EL aktide kohaselt täitma, et ole PKT jaoks piisavad. Keskkonnatoetust makstakse teatavasti kehtestatud keskkonnanõuetega võrreldes täiendavate keskkonnanõuete täitmise eest. Samas on näiteks taimekaitsevahendite kasutamine reguleeritud ELs vaid EMÜ/91/414 kaudu, mis sätestab nõuded taimekaitsevahendite turuleviimise kohta. Sellest aga PKT andmiseks ei piisa. PKT taotleja peab n-ö baasina täitma taimekaitsevahendite osas veel täiendavaid nõudeid (nt taimekaitsevahendite ohutu hoidmise nõudeid).

Kõik VTK nõuded põhinevad olemasolevatel õigusaktidel, veeseadusel ja taimekaitseseadusel, mida peavad kõik põllumajandustootjad niikuinii täitma. Nüüd seostatakse nende nõuete täitmine aga PKT maksmisega. VTK nõuete täitmise üle teevad oma pädevuse piires kohapealset kontrolli TTI ja KKI, kontrollides komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006 II jao I alajao kohaselt vähemalt 1% PKT taotlejatest. Kui TTI või KKI on kohapealse kontrolli käigus teinud kindlaks, et taotleja on kohustuseaastal rikkunud VTK nõudeid või on TTI või KKI teinud nende nõuete rikkumisel taotleja suhtes puuduse kõrvaldamiseks ettekirjutuse, või on tema suhtes jõustunud süüdimõistev süüteo otsus, otsustab PRIA toetuse vähendamise komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006 artiklite 22–24 alusel.

VTK loetelu avaldatakse PRIA kodulehel. MAKi peatükis 5.3.2.2 nimetatud VTK nõudeid 2009. a kevadel ajakohastatakse. Tasub veel tähele panna, et mitmed väetiste miinimumnõuded on samad, mis kohustuslikud majandamisnõuded nitraaditundlikul alal ning osa taimekaitsevahendite miinimumnõuetest saavad 2011. aastal, mil rakendub kohustuslike majandamisnõuete taimetervise valdkond, kohustuslikeks majandamisnõueteks.

VÄETISTE KASUTAMISE MIINIMUMNÕUDED	Vastav Eesti seadus / märkused
NÕUE 1 (NTA KM): Orgaanilisi ja mineraalväetisi ei tohi laotada 1. detsembrist kuni 31. märtsini ja muul ajal, kui maapind on kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üleujutatud, või veega küllastunud maale	VS § 26 ¹ lg 4 ²
NÕUE 2 (NTA KM): Väetise laotamine pinnale on keelatud haritaval maal, mille maapinna kalle on üle 10%. Kui maapinna kalle on 5-10%, on pinnale väetise laotamine keelatud 1. novembrist kuni 15. aprillini.	VS §26 ¹ lg 4 ¹ ;
NÕUE 3 (NTA KM): Allikate ja karstilehtrite ümbruses on 10 m ulatuses veepiirist või karstilehtrite servast keelatud väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine ning vee kvaliteeti ohustav muu tegevus	VS § 26 ¹ lg 5
NÕUE 4 (NTA KM): Põllumajandusloomade pidamisel peab sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla mahutama vähemalt nende 8 kuu sõnniku ja virtsa. Lautades, kus loomi peetakse sügavallapanul ning tingimusel, et laut võimaldab säilitada aastase sõnnikukoguse, ei ole sõnniku- ja virtsahoidlat vaja. seejuures peavad sõnnikuga kokkupuutuvad konstruktsioonid vastama sõnnikuhoidlatele esitatavatele nõuetele. Kui loomapidaja suunab sõnniku hoidmisele või töötlemisele oma ettevõtte teise hoidlasse või töötlemiskohta või lepingu alusel teise isiku hoidlasse või töötlemiskohta, peab loomakasvatushoone kasutamisel olema tagatud lekkekindla hoidla olemasolu, mis mahutab vähemalt ühe kuu sõnnikukoguse.	VS §26 ² lg2, 3 ja 5
NÕUE 5 (NTA KM): Põllumajandustootja peab hoidma loomapidamishoonetes tekkivat sõnnikut sõnnikuhoidlates ja/või aunades, sõnnikuaun paikneb veeobjektide suhtes nõutud kaugusel ning aunades hoidmise tingimustest peetakse kinni.	VS § 26 ² lg 5, § 26 ³ lg 6; § 29 lg 1-4; VV määrus 17 § 6 lg 1-2 ja VV määrus 288 § 6 lg 1-3 + <u>Lisa 2</u> : "nõutud kaugused" kehtivates seadusaktides
NÕUE 6 (NTAI rangem KM): Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta keskmiselt kuni 170 kg lämmastikku ja 25 kg fosforit aastas, kaasa arvatud karjatamisel loomade poolt maale jäetavas sõnnikus sisalduv lämmastik ja fosfor. Mineraalväetistega on lubatud aastas anda haritava maa ühe hektari kohta selline kogus lämmastikku ja fosforit, mis on põllumajanduskultuuride kasvuks vajalik. Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kilogrammi hektari kohta aastas, tuleb anda jaotatult.	VS § 26 ¹ lg 4 Mineraalväetistega aastas haritava maa ha kohta lubatud lämmastiku kogused sõltuvalt kasvatatavast kultuurist ja planeeritavast saagist on sätestatud VV määruse nr 288 lisas.
NÕUE 7 (NTA KM): Mineraalväetise hoidla peab olema ehitatud nii, et väetis ei satuks keskkonda.	VS § 26, VV määrus nr 288 § 2 ja 3
NÕUE 8: Veekaitsevööndis on keelatud väetise, keemilise taimekaitsevahendi kasutamine ning sõnnikuhoidla või -auna paigaldamine. Lubatud on taimekaitsevahendi kasutamine taimehaiguste korral ja kahjurite puhanguliste kollete likvideerimisel Keskkonnaameti igakordsel loal. Veekaitsevööndi ulatus tavalisest veepiirist on: <ul style="list-style-type: none"> • Läänemerele, Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel ning Võrtsjärvel – 20 m; • teistel järvedel, veehoidlatel, jõgedel, ojadel, allikatel, peakraavidel ja kanalitel ning maaparandussüsteemide eesvooludel – 10 m; 	VS § 29 lg 2 ja lg 4 p 4

<ul style="list-style-type: none"> • maaparandussüsteemide eesvooludel valgalaga alla 10 km² – 1 m. 	
TAIMEKAITSEVAHENDITE KASUTAMISE MIINIMUMNÕUDED	Vastav Eesti seadus / märkused
NÕUE 1 (2011. a KM): Kasutada tohib ainult Eestis turule lubatud taimekaitsevahendeid.	TKS § 62 lg 2
NÕUE 2 (2011. a KM): Taimekaitsevahendi turule lubamise otsuses ettenähtud juhul peab taimekaitsevahendi kasutaja olema läbinud taimekaitsekoolituse ja tal peab olema taimekaitsetunnistus.	TKS § 79 lg 1
NÕUE 3 (2011. a KM): Kasutuses olev taimekaitseseade, välja arvatud käsi- ja selgprits ning seade, mida kasutatakse teadustöös või näidisena, peab läbima korralise tehnilise kontrolli iga kolme aasta järel.	TKS § 87 lg 1
NÕUE 4: Taotleja peab järgima taimekaitsevahendi ohutu hoidmise nõudeid: <ol style="list-style-type: none"> 1) taimekaitsevahendi kasutaja peab taimekaitsevahendit säilitama loetava märgistusega originaalpakendis hoiutingimustes, mis tagavad taimekaitsevahendi säilimise kasutuskõlblikuna; 2) taimekaitsevahendit võib säilitada selleks sobivas ruumis, taimekaitsevahendi väikese koguse puhul ka selleks ettenähtud konteineris või kapis, mis on lukustatud ja millel on mürgise aine puhul kasutatav hoiatusmärk; 3) taimekaitsevahendi hoiuruum peab vastama järgmistele nõuetele: <ul style="list-style-type: none"> - olema vajaliku suurusega; - olema hästi ventileeritav ja valgustatav; - põrand peab olema vedelikku mitteläbilaskvast, keemilise aine toimele vastupidavast ja libisemisekindlast materjalist ning kõrge künnisega; - siseseinad peavad olema siledad ja kergesti puhastatavad 4) taimekaitsevahendi hoidmiseks ettenähtud kapp peab asuma hoones, mis ei ole elamu ega loomakasvatushoone; 5) taimekaitsevahendi suur pakend asetatakse põrandal hoidmise korral puitalusel; 6) taimekaitsevahendi hoiuruumis peab olema vedelikku imavat materjali nagu liiva, saepuru või turvast ning hari, kühvel ja veekindel anum pakendist välja valgunud taimekaitsevahendi kogumiseks. Hoiuruumis peavad olema nähtaval kohal esmaabi- ja tulekustutusvahendid ning häirekeskuse hädaabinumber 112; 7) taimekaitsevahendi tühja pakendit hoitakse taimekaitsevahendite hoiuruumis või selleks ettenähtud konteineris või kapis kuni pakendi üleandmiseni ohtlike jäätmete käitlejale. 	TKS § 78 lg 5; põllumajandusministri 20. aprilli 2006. a määruse nr 50 § 2